

THÀNH CÔNG CỦA ĐẠI HỘI ĐẢNG BỘ CÁC CẤP, TIỀN ĐỀ QUAN TRỌNG BẢO ĐẢM CHO THÀNH CÔNG CỦA ĐẠI HỘI ĐẠI BIỂU TOÀN QUỐC LẦN THỨ X CỦA ĐẢNG

NGUYỄN ĐỨC HÀ *

THỰC hiện Chỉ thị số 46-CT/TW, ngày 06-12-2004 của Bộ Chính trị và các văn bản hướng dẫn của các ban đảng Trung ương về "Đại hội đảng bộ các cấp, tiến tới Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ X của Đảng", đến hết tháng 12-2005 có 72/74 đảng bộ trực thuộc Trung ương đã hoàn thành đại hội đảng bộ 3 cấp. Cụ thể là: các tổ chức cơ sở đảng được tiến hành từ đầu tháng 6 và cơ bản hoàn thành vào cuối tháng 9-2005; đại hội các đảng bộ cấp trên trực tiếp cơ sở bắt đầu từ cuối tháng 8 và cơ bản hoàn thành vào cuối tháng 10-2005; đại hội các đảng bộ trực thuộc Trung ương bắt đầu từ cuối tháng 11 và cơ bản hoàn thành vào cuối tháng 12-2005. Nhìn chung, đại hội đảng bộ các cấp vừa qua là đợt sinh hoạt chính trị sâu rộng trong Đảng và trong xã hội; yêu cầu về đổi mới, dân chủ và nâng cao chất lượng cấp ủy các cấp đã có bước chuyển tích cực, cơ bản đáp ứng được yêu cầu, nội dung theo Chỉ thị 46 của Bộ Chính trị, tạo tiền đề quan trọng cho thành công của

Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ X của Đảng. Điều đó được thể hiện trên các nội dung chính sau:

Khi có Chỉ thị của Bộ Chính trị và hướng dẫn của các ban đảng Trung ương, các tỉnh, thành ủy, đảng ủy trực thuộc Trung ương đã khẩn trương xây dựng kế hoạch, cụ thể hóa các hướng dẫn của Trung ương để thực hiện cho phù hợp với tình hình, đặc điểm của địa phương; tổ chức hội nghị cán bộ để quán triệt Chỉ thị của Bộ Chính trị, các hướng dẫn của Trung ương và triển khai kế hoạch đại hội của đảng bộ cấp mình; mở các lớp tập huấn, bồi dưỡng nghiệp vụ, hướng dẫn quy trình công tác nhân sự, nguyên tắc, thủ tục tiến hành đại hội cho cán bộ chủ chốt từ tỉnh đến cơ sở. Hầu hết các tỉnh, thành ủy và cấp ủy cấp trên trực tiếp cơ sở đã thành lập các Tiểu ban giúp cấp ủy chỉ đạo, lập các tổ công tác, chọn và tập trung chỉ đạo đại hội điểm ở cấp cơ sở và cấp trên trực tiếp cơ sở để

* Vụ trưởng, Ban Tổ chức Trung ương

rút kinh nghiệm. Nhiều đồng chí bí thư, phó bí thư tỉnh, thành ủy đã chỉ đạo công tác chuẩn bị, trực tiếp dự, theo dõi và tổ chức rút kinh nghiệm ở các đại hội điểm. Khi triển khai ra diện rộng, nhiều tỉnh, thành ủy đã chỉ đạo các ban xây dựng đảng cấp tỉnh, các huyện ủy, quận ủy, đảng ủy cấp trên trực tiếp của cơ sở tiến hành rà soát, xác định những nơi có khó khăn, phức tạp để tập trung lãnh đạo, chỉ đạo; quy định chế độ thông tin, báo cáo và thực hiện việc giao ban định kỳ với các đảng bộ trực thuộc để nắm tình hình, tiến độ và kết quả đại hội, có biện pháp lãnh đạo, chỉ đạo kịp thời. Nhiều nơi đã quan tâm chỉ đạo và làm tốt công tác thông tin, tuyên truyền trước, trong và sau đại hội. Các phiên khai mạc, bế mạc đại hội cấp tỉnh đều được truyền hình trực tiếp để nhân dân theo dõi, tạo không khí phấn khởi, tin tưởng trong đảng bộ và nhân dân.

Trước khi tiến hành đại hội, các cấp ủy cơ sở đều tổ chức để đảng viên ở các chi bộ nghiên cứu, thảo luận, đóng góp ý kiến vào các dự thảo Văn kiện của Trung ương trình Đại hội X và báo cáo của cấp ủy cấp trên từ 1 đến 2 ngày. Tỷ lệ đảng viên tham gia thảo luận đạt từ 80% trở lên. Nhìn chung, ý kiến thảo luận của đảng viên ở các chi bộ cũng như ý kiến thảo luận tại đại hội đảng bộ các cấp thể hiện sự nhất trí cao với các dự thảo văn kiện của Trung ương trình Đại hội X của Đảng. Trong nhiều đại hội, không khí thảo luận sôi nổi, thẳng thắn, có nhiều ý kiến tâm huyết, được nghiên cứu, chuẩn bị kỹ và thể hiện tinh thần trách nhiệm xây dựng Đảng. Những nội dung đề nghị bổ sung, sửa đổi Điều lệ Đảng trình Đại hội X của Đảng (14 vấn đề ở đại hội cơ sở và 17 vấn đề ở đại

hội từ cấp huyện trở lên) đều được lấy ý kiến bằng phiếu của đại biểu đại hội và được đa số đồng tình theo phương án chuẩn bị của Trung ương thể hiện trong báo cáo bổ sung, sửa đổi Điều lệ Đảng.

Nhìn chung, báo cáo chính trị của các cấp ủy được chuẩn bị kỹ và bước đầu có sự đổi mới. Nhiều cấp ủy đã bám sát những quan điểm chỉ đạo trong các dự thảo văn kiện của Trung ương và của cấp ủy cấp trên; nghị quyết đại hội đảng bộ nhiệm kỳ trước đề ra và tình hình cụ thể của địa phương, đơn vị để đánh giá kết quả thực hiện nhiệm kỳ qua, làm rõ ưu, khuyết điểm, nguyên nhân và xác định mục tiêu, phương hướng, nhiệm vụ, giải pháp cho nhiệm kỳ tới. Nhiều báo cáo chuẩn bị ngắn gọn, súc tích, có chất lượng và giảm đáng kể tình trạng sao chép nội dung trong các dự thảo văn kiện của cấp trên. Nhiều nơi đã tổ chức tốt việc lấy ý kiến tham gia, đóng góp của cán bộ lão thành, đảng viên trong đảng bộ, các đoàn thể chính trị - xã hội và đại diện các tầng lớp nhân dân vào báo cáo chính trị và công tác nhân sự cấp ủy; đề ra được những giải pháp cụ thể, thiết thực, có tính khả thi về phát triển kinh tế - xã hội, chuyển dịch cơ cấu kinh tế theo hướng công nghiệp hóa, hiện đại hóa; thực hiện xóa đói, giảm nghèo, công tác xây dựng Đảng và các tổ chức trong hệ thống chính trị. Báo cáo kiểm điểm của nhiều cấp ủy đã thể hiện tinh thần tự phê bình và phê bình thẳng thắn, chỉ ra khuyết điểm và xác định rõ trách nhiệm của tập thể cấp ủy và từng cá nhân cấp ủy viên. Việc thảo luận, tham gia ý kiến vào báo cáo của cấp mình ở nhiều đại hội khá phong phú, đi sâu vào từng lĩnh vực, nội dung thiết thực và có chất lượng.

Công tác chuẩn bị nhân sự cấp ủy ở đại hội lần này được chuẩn bị kỹ, mở rộng dân chủ hơn, bảo đảm đúng quy trình hướng dẫn của Trung ương và cấp ủy cấp trên. Nhiều cấp ủy đã tiến hành rà soát, đánh giá và bổ sung quy hoạch cán bộ, coi trọng tiêu chuẩn để nâng cao chất lượng cấp ủy; chú ý tăng tỷ lệ nữ, cán bộ trẻ, cán bộ là người dân tộc thiểu số, xuất thân từ thành phần công nhân tham gia cấp ủy. Danh sách chuẩn bị nhân sự cấp ủy của cấp ủy khóa trước và danh sách bầu cử cấp ủy ở đại hội đảng bộ các cấp hầu hết đều bảo đảm số dư trên 15%, nhiều nơi dư trên 20% so với số lượng cấp ủy cần bầu. Việc tiến hành bầu cử cấp ủy và đoàn đại biểu đi dự đại hội đảng bộ cấp trên ở các đại hội cơ bản đúng nguyên tắc, thủ tục quy định, bảo đảm tiêu chuẩn, cơ cấu, chất lượng; số phiếu bầu không đủ số lượng quy định ít, phiếu bầu không hợp lệ tuy có nhưng không đáng kể. Hầu hết các đồng chí được cấp ủy khóa trước giới thiệu đều trúng cử và đa số các đồng chí chủ chốt trúng cử với tỷ lệ phiếu cao. Qua tổng hợp bước đầu kết quả bầu cử cấp ủy các cấp ở một số tỉnh, thành phố cho thấy: hầu hết số cấp ủy viên mới được bầu đều nằm trong quy hoạch; số cấp ủy cũ tái cử từ 60% đến 65%; chất lượng cấp ủy các cấp được nâng lên một bước: độ tuổi bình quân của cấp ủy giảm; tỷ lệ cấp ủy viên là nữ, tuổi trẻ tăng so với nhiệm kỳ trước; số cấp ủy viên ở cơ sở là cán bộ nghỉ hưu giảm nhiều; trình độ học vấn, lý luận chính trị và chuyên môn, nghiệp vụ của cấp ủy các cấp được nâng lên nhiều so với nhiệm kỳ trước, nhất là đối với cấp ủy cơ sở, góp phần nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của các cấp ủy và tổ chức đảng. Sau khi bầu cử ban chấp hành, các đại hội đảng bộ đều tiến hành

lấy phiếu giới thiệu tín nhiệm đối với chức danh bí thư theo đúng hướng dẫn của Trung ương và hầu hết các đồng chí được cấp ủy cũ chuẩn bị được tín nhiệm cao. Nhiều nơi đã tiến hành họp phiên thứ nhất của ban chấp hành mới để bầu ban thường vụ, bí thư, phó bí thư, ủy ban kiểm tra, chủ nhiệm ủy ban kiểm tra và đã công bố trong thời gian đại hội.

Nhìn chung, quá trình chuẩn bị và tiến hành đại hội đảng bộ các cấp lần này được các cấp ủy chỉ đạo chặt chẽ, mở rộng dân chủ, đề cao trách nhiệm của cấp ủy và phát huy trí tuệ của cán bộ, đảng viên; coi trọng công tác kiểm tra, chỉ đạo điểm, thường xuyên sơ kết và tổ chức rút kinh nghiệm kịp thời. Công tác tổ chức điều hành đại hội và việc bầu cử cấp ủy, đoàn đại biểu đi dự đại hội đảng bộ cấp trên cơ bản bảo đảm đúng nguyên tắc, thủ tục quy định. Đại hội đảng bộ các cấp đã cơ bản đáp ứng được yêu cầu, nội dung và thời gian theo Chỉ thị 46-CT/TW của Bộ Chính trị đã đề ra, tạo tiền đề quan trọng cho sự thành công của Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ X của Đảng.

Tuy nhiên, đại hội đảng bộ các cấp cũng bộc lộ một số hạn chế, thiếu sót, cần rút kinh nghiệm là:

Việc tổ chức thảo luận, tham gia ý kiến vào các dự thảo văn kiện của Trung ương trình Đại hội X ở một số đại hội, nhất là cấp cơ sở còn hạn chế, chủ yếu là nêu tình hình và kiến nghị với cấp trên. Thời gian dành cho thảo luận vào các dự thảo văn kiện chưa thỏa đáng, chủ yếu thời gian dành cho công tác nhân sự. Nhiều ý kiến tham luận tại đại hội chưa đi sâu đề xuất, tìm ra những giải pháp cụ thể, có tính đột phá, chưa tạo được không khí thảo luận, tranh luận về những

vấn đề mới hoặc ý kiến còn khác nhau. Việc lấy ý kiến của đại biểu bổ sung, sửa đổi Điều lệ Đảng chưa được hướng dẫn cụ thể nên một số nội dung thiếu chính xác.

Việc xây dựng báo cáo chính trị của nhiều cấp ủy chưa quán triệt sâu sắc những quan điểm chỉ đạo trong các dự thảo văn kiện của Trung ương và cấp ủy cấp trên cho phù hợp với tình hình, đặc điểm của địa phương. Việc xác định mục tiêu và các chỉ tiêu về phát triển kinh tế - xã hội ở một số nơi chưa thật sát, đúng với thực tiễn, chưa phát huy hết tiềm năng, thế mạnh của địa phương và thiếu những giải pháp mang tính đột phá. Nhiều báo cáo kiểm điểm của ban chấp hành, báo cáo kết quả thực hiện nghị quyết Trung ương 6 (lần 2), khóa VIII còn chung chung, chưa chỉ rõ những yếu kém trong thực hiện cuộc vận động xây dựng, chỉnh đốn Đảng, đấu tranh chống tham nhũng, tiêu cực; nhiều báo cáo kiểm điểm ban chấp hành còn trùng lặp với Báo cáo chính trị.

Công tác chỉ đạo của một số cấp ủy cấp trên trực tiếp của cơ sở thiếu chặt chẽ, thường xuyên, nhất là khi triển khai ra diện rộng. Cấp ủy cấp trên có nơi chưa nắm chắc cán bộ, còn nể nang, hữu khuynh, thiếu kiên quyết. Công tác chuẩn bị nhân sự của một số cấp ủy chưa thật kỹ, một số nơi chưa thực hiện đúng quy trình hướng dẫn của Trung ương, nhất là việc nhận xét, đánh giá cán bộ trước đại hội. Do đó, ở nhiều đại hội cấp cơ sở còn xảy ra tình trạng bầu thiếu cấp ủy, phải bầu 2 - 3 lần. Có nơi cán bộ chủ chốt được cấp ủy cũ giới thiệu tái cử, được cấp trên đồng ý nhưng không trúng cử. Qua tổng hợp bước đầu đã có không ít cấp ủy viên cơ sở, bí thư, chủ tịch HĐND, chủ tịch UBND

xã, phường, thị trấn; ủy viên cấp huyện và tỉnh, trong đó có cán bộ chủ chốt cấp huyện và ủy viên ban thường vụ tỉnh, thành ủy không trúng cử ban chấp hành; tỷ lệ nữ, tuổi trẻ tham gia cấp ủy ở nhiều đảng bộ còn thấp, chưa đạt yêu cầu đề ra.

Việc thực hiện các nguyên tắc, quy định, thủ tục ở một số đại hội, chủ yếu là cấp cơ sở vẫn còn sai sót, nhầm lẫn. Một số nơi không thực hiện việc ứng cử, đề cử tại đại hội. Có nơi biểu quyết cả số dư để bầu cử ban chấp hành và danh sách bầu cử chưa bảo đảm số dư 15% so với số lượng cấp ủy cần bầu. Một số nơi bầu đoàn đại biểu đi dự đại hội đảng bộ cấp trên không có số dư hoặc không bầu đại biểu dự khuyết. Có nơi bầu nhiều lần vẫn không đủ số lượng đại biểu. Cá biệt một số cơ sở, vi phạm nguyên tắc và quy chế bầu cử, phải hủy bỏ kết quả.

Công tác chỉ đạo, điều hành của đoàn chủ tịch ở một số đại hội còn lúng túng, bị động, nhất là khi tiến hành công tác nhân sự hoặc trước những tình huống phát sinh tại đại hội. Đoàn chủ tịch ở nhiều đại hội chưa làm tốt việc phân công điều hành cho các thành viên, chưa định hướng, gợi mở để đại hội tập trung vào thảo luận những vấn đề mới, quan trọng hoặc còn có ý kiến khác nhau. Một số đại hội chưa đi sâu thảo luận và biểu quyết những chỉ tiêu kinh tế - xã hội chủ yếu và các giải pháp lớn, nghị quyết quá dài và trùng lặp với báo cáo chính trị.

Một số kinh nghiệm rút ra:

Một là, các cấp ủy cần quán triệt kỹ, sâu sắc và thực hiện đúng Chỉ thị 46-CT/TW của Bộ Chính trị, các văn bản hướng dẫn của Trung ương và cấp ủy cấp trên, nhất là những yêu cầu, nội dung mới của mỗi kỳ

đại hội, tạo sự thống nhất về nhận thức tư tưởng trong cán bộ, đảng viên, trước hết là trong đội ngũ cán bộ chủ chốt các cấp. Trên cơ sở đó, chủ động xây dựng kế hoạch và cụ thể hóa thành những nội dung thiết thực, phù hợp với tình hình, đặc điểm của mỗi đảng bộ để thực hiện; coi trọng việc bồi dưỡng, tập huấn nghiệp vụ cho cấp ủy viên cấp dưới, nhất là đối với cấp ủy cơ sở.

Hai là, trong quá trình chuẩn bị và tổ chức đại hội, cấp ủy cấp trên cần tăng cường chỉ đạo, kiểm tra, giám sát đối với cấp ủy cấp dưới; phân công các đồng chí ủy viên ban thường vụ, cấp ủy viên và cán bộ các ban xây dựng đảng có kinh nghiệm để theo dõi, hướng dẫn, giúp đỡ cấp ủy cấp dưới, nhất là đối với những đảng bộ có khó khăn, phức tạp, đội ngũ cán bộ yếu; coi trọng công tác chỉ đạo đại hội điểm ở các cấp và thường xuyên tổ chức rút kinh nghiệm kịp thời, nhất là khi triển khai ra diện rộng.

Ba là, việc chuẩn bị báo cáo chính trị cần quán triệt những quan điểm chỉ đạo trong các dự thảo văn kiện của Trung ương và báo cáo của cấp ủy cấp trên để vận dụng phù hợp, nhằm phát huy và khai thác tiềm năng, thế mạnh của địa phương. Công tác chuẩn bị nhân sự cấp ủy phải thực sự dân chủ, phát huy trí tuệ của cán bộ, đảng viên, các tầng lớp nhân dân và thực hiện theo đúng quy trình hướng dẫn của Trung ương và cấp ủy cấp trên. Những cán bộ, đảng viên có liên quan đến nhân sự cấp ủy khóa mới có vấn đề về lịch sử chính trị, có đơn thư tố cáo, hoặc có dư luận liên quan đến tham nhũng, tiêu cực, cần xác minh, làm rõ. Nếu có sai phạm phải xử lý kịp thời, hoặc chủ động cho rút khỏi danh sách chuẩn bị nhân sự ban chấp hành trước đại hội.

Bốn là, trong quá trình tổ chức đại hội, đoàn chủ tịch đại hội cần coi trọng và quan tâm chỉ đạo thực hiện toàn diện các nội dung, khắc phục tình trạng quá chú trọng đến công tác nhân sự, xem nhẹ việc thảo luận, tham gia ý kiến vào các dự thảo văn kiện của cấp trên và báo cáo chính trị của đảng bộ cấp mình. Cần lựa chọn những đồng chí có năng lực, kinh nghiệm, nắm vững nguyên tắc, thủ tục, quy trình đại hội tham gia đoàn chủ tịch, đoàn thư ký và ban kiểm phiếu. Chương trình và thời gian đại hội cần được xây dựng khoa học, hợp lý để thực hiện tốt các nội dung của đại hội. Những vấn đề trình bày trước đại hội cần được chuẩn bị kỹ bằng văn bản để chủ động trong điều hành, tránh những nhầm lẫn, sai sót.

Năm là, sau khi kết thúc đại hội, cấp ủy cấp trên cần khẩn trương chỉ đạo việc kiện toàn tổ chức, phân công nhiệm vụ cho các cấp ủy viên, bảo đảm sự lãnh đạo toàn diện của cấp ủy trên các lĩnh vực; làm tốt công tác tuyên truyền và giải quyết dứt điểm những vấn đề còn vướng mắc trước, trong và sau đại hội; tiếp tục bổ sung, hoàn thiện quy chế làm việc của cấp ủy. Cấp ủy khóa mới cần cụ thể hóa nghị quyết đại hội thành chương trình hành động cụ thể để thực hiện, chú ý chọn và tập trung chỉ đạo thực hiện có kết quả một số nhiệm vụ trọng tâm, bức xúc, tạo không khí phấn khởi, tin tưởng trong đảng bộ và nhân dân. Cấp ủy các cấp cần làm tốt công tác tuyên truyền, lãnh đạo, đẩy mạnh các phong trào thi đua, thực hiện thắng lợi các nhiệm vụ chính trị của địa phương, cơ quan, đơn vị, lập thành tích thiết thực chào mừng thành công của đại hội. □